

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 lutego 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określił, że P. B. jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, określając wysokość zadłużenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji na łączną kwotę 9.163,22 zł, w tym z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 5.778,40 zł należności głównej, odsetki w kwocie 429,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł;
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2015 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 2.281,77 zł należności głównej, odsetki w kwocie 163,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł;
- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 487,05 zł należności głównej, odsetki w kwocie 24,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł.

Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 w/w ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odsetki będą naliczane nadal, do dnia zapłaty i włącznie z tym dniem.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 - obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek. Wskazał także, że zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określania wysokości należności z tytułu składek, wzywając do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, iż brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje przymusowe ściągnięcie należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Do decyzji organ rentowy załączył szczegółowe zestawienie należności w rozbiciu na poszczególne lata i miesiące.

/decyzja k. 6-6 odw. i załącznik k. 5 odw.-5 akt ZUS plik I/

Kolejną decyzją z dnia 28 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określił, że P. B. jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, określając wysokość zadłużenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji na łączną kwotę 7.737,22 zł, w tym z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 5.451,02 zł należności głównej, odsetki w kwocie 129,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r.;
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 1.896,98 zł należności głównej, odsetki w kwocie 29,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r.;
- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 389,22 zł należności głównej, odsetki w kwocie 0,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r.

Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 w/w ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odsetki będą naliczane nadal, do dnia zapłaty i włącznie z tym dniem.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 - obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek. Wskazał także, że

zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określania wysokości należności z tytułu składek, wzywając do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, iż brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje przymusowe ściągnięcie należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Do decyzji organ rentowy załączył szczegółowe zestawienie należności w rozbiciu na poszczególne lata i miesiące.

/decyzja k. 13-13 odw. i załącznik k. 12 akt ZUS plik II/

W dniach 18 kwietnia 2017 r. oraz 22 sierpnia 2018 r. wnioskodawca P. B. wniósł odwołania od powyższych decyzji, wnosząc o ich zmianę. W odwołaniu od pierwszej decyzji wniósł o rozłożenia zadłużenia na raty i odstąpienie od jego egzekucji.

/odwołanie k. 2, koperta k. 3, odwołanie k. 3 akt VII U 1855/18, koperta k. 4 akt VII U 1855/18/

W odpowiedzi na odwołania z dnia 21 grudnia 2016 r. oraz 13 września 2018 r. organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację. W odpowiedzi na odwołanie od pierwszej decyzji wskazał, że wobec braków formalnych nie był w stanie rozpoznać skutecznie złożonych przez wnioskodawcę wniosków o rozłożenie zadłużenia na raty.

/odpowiedź na odwołanie – k. 4-4 odwrót, odpowiedź na odwołanie – k. 5-5 odwrót akt VII U 1855/18/

Na rozprawie z dnia 17 kwietnia 2018 r. wnioskodawca poparł odwołanie od decyzji z dnia 24 lutego 2017 r. Zakwestionował wysokość i sposób naliczenia zaległości. Oświadczył, że organ nie uwzględnił w spornym okresie wskazanym w decyzji z dnia 24 lutego 2017 r. okresów przebywania przez niego na zwolnieniach lekarskich jako okresów nieskładkowych, nie wskazując konkretnych dat tych okresów. Podał też, że z uwagi na trudną sytuację zdrowotną i materialną nie jest w stanie uregulować tych zadłużeń. Wskazał, że w jego ocenie organ nie wyjaśnił wszystkich okoliczności sprawy co doprowadziło do wydania krzywdzącej decyzji.

Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych liczonych od wartości przedmiotu sporu 9.163,22 zł, tj. w kwocie 2.600 zł.

/stanowiska 00:02:49, 00:18:37 - płyta CD k. 28/

W piśmie procesowym z dnia 19 listopada 2018 r. wnioskodawca deklarował dobrowolną spłatę zadłużenia rozłożonego na raty.

/pismo k. 83-84/

Postanowieniem z dnia 15 października 2018 r. Sąd Okręgowy połączył sprawę o sygn. akt VIII U 1855/18 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VIII U 955/17.

/postanowienie - k. 9 akt VIII U 1855/18/

Na rozprawie z dnia 13 grudnia 2018 r. pełnomocnik ZUS wnosi o oddalenie odwołań oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych liczonych od wartości przedmiotu sporu, tj. w kwotach po 3.600 zł od każdego z odwołań.

/protokół rozprawy k. 99/

Podczas rozprawy w dniu 29 września 2020 r pełnomocnik ZUS sprostował żądanie w przedmiocie zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego i wniósł o zasądzenie ich od wartości przedmiotu sporu z obu decyzji w kwocie 16.900,44 zł / oświadczenie pełnomocnika ZUS 00;01;12 płyta CD k-300/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca P. B. prowadził działalność gospodarczą.

/okoliczność bezsporna /

Ubezpieczony podlegał ubezpieczonym społecznym i zdrowotnemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie prowadzenia działalności gospodarczej.

/okoliczność bezsporna /

Zadłużenie wnioskodawcy z tytułu składek nieopłaconych za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. wyniosło łączną kwotę 9.163,22 zł, na którą złożyły się następujące zadłużenia:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 5.778,40 zł należności głównej, odsetki w kwocie 429,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł;

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2015 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 2.281,77 zł należności głównej, odsetki w kwocie 163,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł;

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 487,05 zł należności głównej, odsetki w kwocie 24,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł.

/stany należności dla płatnika k. 1- 4 akt ZUS plik I, raport zestawienia deklaracji i wpłat, raport rozliczeń należności płatnika w (...), raport rozliczeń zobowiązań płatnika w (...), dokumenty ubezpieczeniowe płatnika tj. dokumenty zgłoszeniowe i wyrejestrujące – koperta k. 115; raport zestawienia wpłat przekazanych przez płatnika za okres 02/2001r.-03/2018r. (brak wpłat za okres 04-05/2018r.), raport zestawienia wpłat egzekucyjnych w (...), korekty deklaracji rozliczeniowych ZUS DRA zwiększających lub zmniejszających wysokość składek na poszczególne fundusze za okres 07/2009r.-08/2009r.,11/2010r., raport rozliczeń należności płatnika w (...) k. 151-205/

Zadłużenie wnioskodawcy z tytułu składek nieopłaconych za okres od października 2017 r. do maja 2018 r. wyniosło łączną kwotę 7.737,22 zł, w tym z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 5.451,02 zł należności głównej, odsetki w kwocie 129,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r.;

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 1.896,98 zł należności głównej, odsetki w kwocie 29,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r.;

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 389,22 zł należności głównej, odsetki w kwocie 0,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r.

/stany należności dla płatnika k. 8-11 akt ZUS plik II, raport zestawienia deklaracji i wpłat, raport rozliczeń należności płatnika w (...), raport rozliczeń zobowiązań płatnika w (...), dokumenty ubezpieczeniowe płatnika tj. dokumenty zgłoszeniowe i wyrejestrujące – koperta k. 115; raport zestawienia wpłat przekazanych przez płatnika za okres 02/2001r.-03/2018r. (brak wpłat za okres 04-05/2018r.), raport zestawienia wpłat egzekucyjnych w (...), korekty deklaracji rozliczeniowych ZUS DRA zwiększających lub zmniejszających wysokość składek na poszczególne fundusze za okres 07/2009r.-08/2009r.,11/2010r.,raport rozliczeń należności płatnika w (...) k. 151-205/

Zadłużenie wnioskodawcy z tytułu składek wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień 24 lutego 2017 r. wynosi łącznie 9.163,22 zł, w tym z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 5.778,40 zł należności głównej (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), odsetek za zwłokę w kwocie 429,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), kosztów upomnienia w kwocie 0,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS);

- składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2015 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 2.281,77 zł należności głównej (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), odsetek za zwłokę w kwocie 163,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), kosztów upomnienia w kwocie 0,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS);

- składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 487,05 zł należności głównej (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), odsetek za zwłokę w kwocie 24,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), kosztów upomnienia w kwocie 0,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS).

/opinia biegłego sądowego z zakresu rachunkowości k. 212-235, ustna uzupełniająca opinia biegłego 00:02:59- płyta CD k. 300/

Zadłużenie wnioskodawcy z tytułu składek wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień 28 czerwca 2018 r. wynosi łącznie 7.737,22 zł, w tym z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 5.451,02 zł należności głównej (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), odsetek za zwłokę w kwocie 129,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS);

- składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 1.896,98 zł należności głównej (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), odsetek za zwłokę w kwocie 29,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS);

- składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 389,22 zł należności głównej (kwota zgodna z naliczeniami ZUS), odsetek za zwłokę w kwocie 0,00 zł (kwota zgodna z naliczeniami ZUS).

/opinia biegłego sądowego z zakresu rachunkowości k. 212-235, ustna uzupełniająca opinia biegłego 00:02:59- płyta CD k. 300/

W toku postępowania wyjaśniającego przed ZUS-em w zakresie dotyczącym każdej ze spornych decyzji, organ rentowy zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określania wysokości należności z tytułu składek, wzywając do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów.

/okoliczność bezsporna, pismo k. 3-3 odw. akt ZUS plik II/

Wnioskodawca dwukrotnie, tj. w dniach 12 grudnia 2016 r. i 21 marca 2017 r. złożył wnioski o rozłożenie zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne na raty. W odpowiedzi na te wnioski organ rentowy pismami odpowiednio z dnia 15 lutego 2017 r. i z dnia 14 maja 2017 r. poinformował wnioskodawcę, iż wobec niezłożenia przez niego dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosków, wnioski te zostały pozostawione bez rozpoznania.

/pisma wnioskodawcy – k. 1-2, k. 5, pisma ZUS – k. 4, 7 akt ZUS plik III/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzoną w toku postępowania dokumentację, w tym dokumentację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz w oparciu o opinię biegłego z zakresu rachunkowości, którą uznał za poprawną, zupełną i sporządzoną zgodnie z przedstawionymi przez Sąd założeniami. Sporządzona przez biegłego opinia wyjaśnia wszystkie wątpliwości związane z kwotami należności składkowych wnioskodawcy za okres

od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. (składki na ubezpieczenie społeczne), od kwietnia 2015 r. do stycznia 2017 r. (składki na ubezpieczenie zdrowotne) i od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. (składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) wraz z odsetkami liczonymi na datę – 24 lutego 2017 r., a także za okres od października 2017 r. do maja 2018 r. (składki na ubezpieczenie społeczne), od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. (składki na ubezpieczenie zdrowotne) i od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. (składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) wraz z odsetkami liczonymi na datę – 28 czerwca 2018 r. W ustnej opinii uzupełniającej biegły dodatkowo w sposób szczegółowy odniósł się do zgłoszonych przez wnioskodawcę zarzutów i podtrzymał opinię. Biegły w szczególności wyjaśnił, że weryfikacji wyliczeń ZUS dokonał w oparciu o m.in. deklaracje rozliczeniowe głównie wnioskodawcy złożone do ZUS, w tym korekty deklaracji rozliczeniowych za okres 07/2009r.-08/2009r.,11/2010r. (w których uwzględniono okresy zwolnień lekarskich), ewentualnie korekty deklaracji dokonane przez ZUS z urzędu, zaakceptowane przez wnioskodawcę poprzez niezgłoszenie korekt w określonym przez ZUS terminie 14 dni. Wnioskodawca wnioskując o ustalenie przez biegłego okresu bezskładkowego wynikającego ze zwolnień lekarskich wnioskodawcy w okresie od stycznia 2012 r. do maja 2018 r., nie przedłożył w toku procesu zwolnień lekarskich i nie określił ewentualnych czasokresów tych zwolnień (pismo k. 256-257). Biegły oparł się zatem na dostępnej dokumentacji zgromadzonej w toku postępowania. Jednocześnie wyjaśnił, że warunkiem pomniejszenia składki za okres zwolnienia lekarskiego w przypadku dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jest niezaleganie z płatnościami składek na ubezpieczenie społeczne. W przeciwnym wypadku naliczana jest składka w pełnej wysokości. Wyliczenia dokonane przez biegłego są zgodne z naliczeniami dokonanymi przez ZUS w zaskarżonych decyzjach. Ostatecznej opinii biegłego wnioskodawca nie kwestionował. Ostatecznie opinia prowadzi do konkretnych i rzetelnie uzasadnionych wniosków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania są niezasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U.2017.1778 z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art. 13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z mocy art. 11 ust. 2 ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność, stosownie do art. 18 ust. 8, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe – w myśl art. 20 ust. 1 -stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Stosownie zaś do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przysyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc. Dla osób fizycznych opłacających

składkę wyłącznie za siebie termin opłacenia składki za dany miesiąc został określony jako nie później niż do 10 dnia następnego miesiąca /art. 47 ust. 1 pkt. 1/.

Zgodnie zaś z treścią art. 48 ust. 1 i 2 tej ustawy, jeżeli płatnik składek nie złoży w terminie deklaracji rozliczeniowej, nie będąc z tego obowiązku zwolnionym, organ rentowy dokonuje wymiaru składek z urzędu w wysokości wynikającej z ostatnio złożonej deklaracji, bez uwzględnienia wypłaconych płatnikowi świadczeń, zawiadamiając go o tym. Jeżeli po wymierzeniu składek z urzędu płatnik złoży deklarację rozliczeniową, organ rentowy koryguje wymiar składek do wysokości wynikającej ze złożonej deklaracji z uwzględnieniem wykazanych w niej świadczeń.

Powyższe obowiązki płatnika, wynikają wprost z przepisów ustawy, nie ma zatem potrzeby nakładania na niego takiego obowiązku z drogiej decyzji. Przepisy te mają charakter bezwzględnie obowiązujący.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Według art. 32 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W myśl art. 104b ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1065) składki na Fundusz Pracy, o których mowa w art. 104 ust. 1, opłaca się za osoby wymienione w art. 104 ust. 1 pkt 1-3, które nie osiągnęły wieku wynoszącego co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn.

Stosownie do treści art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1-5 w/w ustawy, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek, ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

W rozpoznawanej sprawie sporną była kwestia istnienia po stronie odwołującego się P. B. zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych powstałych:

- za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 5.778,40 zł należności głównej, odsetki w kwocie 429,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł (składki na ubezpieczenie społeczne), od kwietnia 2015 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 2.281,77 zł należności głównej, odsetki w kwocie 163,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł (składki na ubezpieczenie zdrowotne) i od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. w kwocie 487,05 zł należności głównej, odsetki w kwocie 24,00 zł naliczone na dzień 24 lutego 2017 r. plus koszty upomnienia w kwocie 0,00 zł (składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) określone zaskarżoną decyzją z dnia 24 lutego 2017 r.;

- za okres od października 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 5.451,02 zł należności głównej, odsetki w kwocie 129,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r. (składki na ubezpieczenie społeczne), od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 1.896,98 zł należności głównej, odsetki w kwocie 29,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r. (składki na ubezpieczenie zdrowotne) i od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. w kwocie 389,22 zł należności głównej, odsetki w kwocie 0,00 zł naliczone na dzień 28 czerwca 2018 r. (składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) określone zaskarżoną decyzją z dnia 28 czerwca 2018 r.

W świetle ustalonego stanu faktycznego i przedstawionych regulacji prawnych uznać należało, iż każda ze skarżonych decyzji organu rentowego określająca wysokość istniejącego po stronie odwołującego się zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą została wydana prawidłowo i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.

Czasowe granice prowadzenia działalności gospodarczej oraz podlegania z tego tytułu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego wyznacza wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Istnienie wpisu do ewidencji wprawdzie nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. W konsekwencji domniemywa się, że skoro nie nastąpiło wykreślenie działalności gospodarczej z ewidencji, to działalność ta była faktycznie prowadzona i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne. Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania. W sprawie o podleganie obowiązkowi ubezpieczenia społecznego ciężar dowodu istnienia rzeczywistej przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej (art. 6 KC) spoczywa na ubezpieczonym /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 r. sygn. III UK 133/06, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2008, Nr 7-8, poz. 114, str. 332; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 r. sygn. II UK 300/07, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2008 r. sygn. II UK 85/08, niepubl.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r. sygn. III AUa 802/12, opubl. LEX nr 1271809/.

Wnioskodawca nie kwestionował, że w wymienionym w każdej z decyzji okresie od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. i od października 2017 r. do maja 2018 r. prowadził działalność gospodarczą, które było dla niego jedynym tytułem do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tym samym z mocy ustawy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w wymienionym okresie podlega on obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, z którym łączy się obowiązek opłacania należnych składek na te ubezpieczenia. Istnienie tego obowiązku nie zależy od osiąganego zysku czy też straty w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Analiza art. 18 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych prowadzi do wniosku, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność została określona inaczej niż w przypadku ubezpieczonych, co do których podstawę tę odniesiono do przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 9 i 10) lub kwoty uposażenia, wynagrodzenia bądź innego rodzaju świadczenia. W przypadku tych ubezpieczonych obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ich wysokość nie są powiązane z osiągniętym faktycznie przychodem, lecz wyłącznie z istnieniem tytułu ubezpieczenia i zadeklarowaną przez ubezpieczonego kwotą, niezależnie od tego, czy ubezpieczony osiąga przychody i w jakiej wysokości. Taką interpretację przepisu art. 18 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolitą zresztą w judykaturze, zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 grudnia 2007 r. sygn. II UK 106/07 (niepubl.). Przyjęte w art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych rozwiązanie, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla osób prowadzących pozarolniczą działalność stanowi kwota nie niższa niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, zostało wprowadzone wolą ustawodawcy. Niezgodność analizowanego przepisu z Konstytucją nie została przez Trybunał Konstytucyjny stwierdzona.

Pomimo, iż skarżący podtrzymywał swoje odwołanie, to z analizy jego oświadczeń procesowych wynika, że nie powołał żadnych okoliczności mogących służyć zakwestionowaniu skarżonej decyzji w tym wysokości składek i sposobu

naliczenia zaległości. Oświadczył on jedynie, że „organ nie uwzględnił w spornym okresie wskazanym w każdej z decyzji okresów przebywania przez niego na zwolnieniach lekarskich jako okresów nieskładkowych, nie wskazując konkretnych dat tych okresów” i że „nie stać go z uwagi na trudną sytuację zdrowotną i materialną na opłacenie składek”. Swoich gołosłownych twierdzeń o niesłuszności każdej z wydanych decyzji nie poparł także żadnymi dowodami. Wielokrotnie zobowiązany przez Sąd do złożenia w określonych terminach wniosków dowodowych w toku procesu celem udowodnienia podnoszonych przez siebie faktów, nie zadośćuczynił powyższemu obowiązkowi. Wreszcie wezwany do osobistego stawienia pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań, pomimo prawidłowego pouczenia o terminie rozprawy i skutkach nieusprawiedliwionego niestawienia, nie stawiał się na ostatnim terminie rozprawy (tj. w dniu 29 września 2020 roku). Tym samym nie zakwestionował ostatecznej opinii biegłego z zakresu rachunkowości, który na rozprawie podtrzymał swoją opinię. W postępowaniu wykazano, że P. B. nie opłacił należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. i od października 2017 r. do maja 2018 r. Zaległość z tego tytułu wyniosła odpowiednio w przypadku pierwszego z wymienionych okresów łącznie kwotę 9.163,22 zł za okres od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. (składki na ubezpieczenie społeczne), od kwietnia 2015 r. do stycznia 2017 r. (składki na ubezpieczenie zdrowotne) i od listopada 2014 r. do stycznia 2017 r. (składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) oraz w przypadku drugiego z wymienionych okresów łącznie kwotę 7.737,22 zł za okres od października 2017 r. do maja 2018 r. (składki na ubezpieczenie społeczne), od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. (składki na ubezpieczenie zdrowotne) i od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. (składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych). Na należności te złożyły się należności główne z tytułu nieopłaconych składek, odsetki naliczone na dzień wydania skarżonych decyzji oraz koszty upomnienia. Powyższe kwoty, w świetle przedstawionych przepisów, ubezpieczony jest zobowiązany uiścić.

Zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontradyktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Tymczasem wnioskodawca nie wykazał w niniejszym postępowaniu za pomocą dostępnych środków dowodowych, że nie jest zobowiązany do spłaty należności wynikających z zaskarżonych decyzji.

Zaznaczenia w tym miejscu wymaga niekonsekwentna postawa procesowa wnioskodawcy w toku postępowania. Zarówno w odwołaniu od decyzji z dnia 24 lutego 2017 r. oraz w toku procesu obejmującego obie skarżone decyzje wnioskodawca deklarował bowiem dobrowolną spłatę zadłużenia rozłożonego na raty (pismo k. 83-84). Bezspornym jest natomiast, że wobec braków formalnych wniosków wnioskodawcy o rozłożenie na raty zadłużenia z dnia 12 grudnia 2016 r. i 21 marca 2017 r. organ rentowy nie był w stanie ich skutecznie rozpoznać (pozostawiając je bez rozpoznania).

Każda z zaskarżonych decyzji odpowiada zatem obecnie obowiązującym przepisom prawa. Z cytowanych przepisów ustawy systemowej wynika, że wnioskodawca ma obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne określone w decyzjach a ich wysokość wykazano opinią biegłego z zakresu rachunkowości. Biegły z zakresu rachunkowości w sporządzonej opinii pisemnej oraz ustnej opinii uzupełniającej ustalił wysokość należności składkowych wnioskodawcy w spornych okresach. Odnosząc się do ogólnikowych zastrzeżeń sformułowanych przez

wnioskodawcę, biegły zweryfikował je i uwzględnił w opinii i wskazał, że prawidłowo określona kwota należności wnioskodawcy odpowiada kwocie wynikającej z każdej z zaskarżonych decyzji ZUS. Ponownego podkreślenia wymaga, że wnioskodawca opinii ostatecznie nie kwestionował.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawcy, o czym orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Uwzględniając wniosek pełnomocnika organu rentowego w przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w pkt 2 sentencji wyroku. Sąd Okręgowy zasądził od ubezpieczonego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

K. W.